

צבא ההגנה לישראל
 אזור יהודה (השומרון)
 לשכת היועץ המשפטי
 ת.ד. 5, בית אל 90631
 טל': 02-9977071/711
 פקס: 02-9977326
 690170 - 221/50
 י"ג במרחשוון התשס"ט
 11 בנובמבר 2008

לכבוד
 "המוקד להגנת הכרטי"
 עו"ד ירון עילם
 (בפקס: 08-6244130)

הנדון: מעבר מאיו"ש לרצועת עזה - גב' _____ מחרם ת"ז
 שלכם: 235 מיום 5.11.2008

1. עניינה של פנייתכם שבסימוכין בבקשת מרשתכם, הגב' _____ מחרם (ת"ז _____), כי יותר מעברה מאיו"ש, דרך שטחי מדינת ישראל, לרצועת עזה, שם מתגורר בעלה.
2. בפנייתכם נטען, כי מרשתכם נתבקשה על ידי גורמי המנהל האזרחי, להתחייב להעתיק את מרכז חזיה לרצועת עזה, כתנאי מקדים והכרחי לאישור בקשתה. לטענתכם, דרישה כאמור הינה פסולה, בלתי הגיונית ואינה חוקית. להלן התייחסותנו לפנייתכם האמורה, תוך שנבקש להעמיד הדברים על דיוקם ולפרט את המדיניות הנוהגת בסוגיה זו.

מעבר תושבי אי"ש לרצועת עזה

3. כידוע, מאז ספטמבר 2000 מתנהל כנגד מדינת ישראל עימות מזוין מצד ארגוני הטרור הפלסטינים. לאחר יציאת כוחות צה"ל מרצועת עזה בחודש ספטמבר 2005, עושים ארגונים אלו מאמצים כבירים בכדי להעביר את תשתיות הטרור לאזור יהודה והשומרון ואף לחזק את אלו הקיימות באיו"ש, ומדינת ישראל נלחמת בכך, בין היתר בדרך של בידול בין אי"ש לבין רצועת עזה.
4. הצורך הביטחוני לחיזוק הבידול בין אי"ש לבין רצועת עזה נובע אף מהאירועים הביטחוניים אשר התרחשו בחודש יוני 2007, במסגרתם איבדה הרשות הפלסטינית את שליטתה על רצועת עזה וזו עברה לשליטה בלעדית של ארגון החמאס. בעקבות אירועים אלו, ביום 19/9/07, קיבלה ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי את החלטה ב/34, לפיה רצועת עזה הינה "שטח עויין".
5. לעניין זה נכנה לקביעתה של כבוד הנשיאה בייניש בבג"צ 9132/07 בעניין אלבסיוני:

"... לסיום, חשוב ונציין כי רצועת עזה נשלטת על ידי ארגון טרור רצחני, הפועל ללא לאות לפגיעה במדינת ישראל ובתושביה, ומפר כל כלל אפשרי של המשפט הבינלאומי בפעולותיו האלימות, המופנות ללא אבחנה כלפי אזרחים-גברים, נשים וילדים..."

6. כיום, ארגון החמא"ס שולט באופן אפקטיבי הן בשטח רצועת עזה והן במעברים שבין ישראל לרצועת עזה, בצידם הפלסטיני. הלכה למעשה, התרת מעברם של תושבי הרשות הפלסטינית בין האזורים בצורה חופשית מסכנת בצורה ברורה את מדינת ישראל ותושביה. מקל וחומר, כאשר מדובר בהתרת מעברם של התושבים דרך שטחה של מדינת ישראל.

7. כתוצאה מכך, המדיניות הנוהגת הינה לצמצם למינימום ההכרחי את המעברים בין האזורים. כנגזרת מהמדיניות המצמצמת, ביקור קצוב מועד ברצועת עזה מתאפשר אך ורק במקרים חריגים והומניטאריים, כאשר קשרי משפחה בעזה אינם מהווים, כשלעצמם, נימוק הומניטארי המצדיק את אישור הבקשה.

8. לעניין זה נבקש להביא את דבריו של השופט א' גרוניס בפסק דינו בבג"ץ 9657/07 גרבוז נ' מפכ"צ באיו"ש:

"העותרת 1, המתגוררת ברצועת עזה, מבקשת להיכנס לאזור יהודה והשומרון, תוך מעבר בתחום ישראל, על מנת לבקר שלושה מילדיה המתגוררים באזור יהודה והשומרון. מדובר בילדים בגילאים 17, 19 – 23.

הרשות המוסמכת החליטה כי בנסיבות העניין דהיום אין להתיר מעבר כאמור אלא במקרים חריגים וכי עניינה של העותרת 1 אינו בא בגדרם. על רקע המציאות הביטחונית הקיימת, במיוחד ברצועת עזה, לא מצאנו שנופל פגם בהחלטה שלא להיעתר לבקשתה של העותרת 1. חמקרת הנוכחי שונה באופו מהותי ממקרים אחרים בהם קיימות נסיבות רפואיות חריגות וכדומה. יש לזכור, כי לעותרת 1 אין זכות קטנה להיכנס לישראל למטרת כלשהי. כולל מעבר לאזור יהודה והשומרון."

[הדגשות לא במקור]

אמנם דברים אלו מתייחסים לביקורי תושבי עזה באיו"ש, אך, כאמור לעיל, המדיניות המצמצמת תקפה ושרירה גם לתושבי איו"ש המבקשים לבקר בעזה ומשכן, הדברים יפים גם לעניינו.

9. מן הכלל אך הפרט, ככל שבקשת מרשתכם הינה לבקר, ביקור קצוב מועד, ברצועת עזה, היה עליה להגיש בקשה מתאימה, תוך פירוט נסיבות הביקור וזו הייתה נבחנת לאור המדיניות הקיימת, כפי שפורטה לעיל.

10. אלא מאי, בקשת מרשתכם הייתה, באופן שאינו משתמע לשתי פנים, להעתיק את מרכז חייה באיו"ש לעזה. ודוק לעניין זה, מרשתכם הבהירה בבקשתה, מרצונה החופשי, כי בכונתה להשתקע, יחד עם ילדיה, ברצועת עזה ולא לשוב לאיו"ש. על בסיס כך נבחנה בקשת מרשתכם והוחלט לאשרה, כפי שיפורט להלן.

השתקעות תושבי איו"ש ברצועת עזה

11. בפתח הדברים נדגיש, כי חלק זה מתייחס אך ורק לתושבים אשר מבקשים, מרצונם החופשי, להעתיק את מרכז חייהם לעזה. ככל שתושב אינו מבקש לעשות כן, הרי שבניגוד לטענותיכם, אין כופים עליו להתחייב שלא לשוב לאיו"ש, אלה בוחנים את בקשתו לביקור לגופו, והכול בהתאם לאמור לעיל.

12. לגופו של עניין, הרף המדיניות המצמצמת, במקרים המתאימים, מאושרות בקשות של תושבי איו"ש להשתקע, אופן קבע, ברצועת עזה.

13. כדי שהתושב יוכל לקבל החלטה מודעת סברו, וכדמה כי אין חולק על כך, כי ישנה חשיבות למסור לתושב מידע רלבנטי באשר לבקשתו והשלכותיה האפשריות בעתיד.

14. לשם כך, תושב שמבקש להעתיק את מרכז חייו לרצועת עזה מקבל לידו הצהרה, מטעם המפקד הצבאי, שלטונה כדלקמן (רצ"ב נוסח ההצהרה המקורית ותרגומה לערבית):

"הריני להודיע כי בקשתך לחיות מעבר מאזור יהודה ושומרון לרצועת עזה אושרה על רקע הצהרתך כי בכוונתך להעתיק, אופן קבע, את מרכז חייך לרצועת עזה.

נבקש להודיעך, כי על פי המדיניות הנוהגת כיום, כניסת תושבים, שמרכז חייהם מצוי ברצועת עזה, לאזור יהודה ושומרון מותרת אך ורק במקרים הומניטאריים וחריגים.

נדגיש, כי ככל שתבקש לשוב לאזור יהודה ושומרון, יהא עלייך להגיש בקשה מנומקת לועדה האזרחית הפלסטינית. ככל שהבקשה תועבר לצד הישראלי, היא תבחן בהתאם למדיניות באותה העת."

15. נבחר בשנית, כי אין מדובר בהתחייבות של התושב להעתיק את מרכז חייו לעזה, והמקבלים הצהרה זו לדיחם ציינו בבקשתם כי בכוונתם לעשות כן. בפועל, ההצהרה נועדה להבחיר לתושב את המדיניות הנוהגת כיום לעניין מי שמרכז חייו בעזה, כפי שאושרה במסגרת בג"ץ 9657/07 בעניין גרבוז.

16. עוד נדגיש, כמפורט בהצהרה, כי ככל שמרשתכם תבקש לשוב לאוי"ש, בקשתה תיבחן בהתאם למדיניות באותה העת וכי אין בידנו לתת בשלב זה דעתנו על בקשות עתידיות, תיאורטיות ושטרם הוגשו.

17. לא למותר לציין, כי טענתכם לפיה ההצהרה לעיל סותרת את עמדת המדינה בבג"ץ 6180/08 אמאם נ' מפכ"צ באוי"ש, תמוחה. ההפך הוא הנכון, שכן תוכן ההצהרה נקבע בהתאם לרוח הדברים בתגובת המדינה בעתירה זו:

"לעותר 1, כמו לכל תושב אזור אחר אין כל זכות קנויה להיכנס לישראל, לשם מעבר או לכל מטרה אחרת. עם זאת, לאחר בחינת כלל נסיבות העניין, המשיב אינו מתנגד להתיר את מעברם החד-פעמי של העותרים 1-2 לרצועת עזה דרך ישראל.

אולם, המשיב יבקש להדגיש כי המדיניות הנוהגת כיום אינה מאפשרת את מעברם של תושבים שמרכז חייהם ברצועת עזה לאוי"ש, למעט במקרים חריגים ביותר. לפיכך, ברי כי ככל שתוגשנה בעתיד על ידי העותר 1 בקשות עתידיות לשוב לאוי"ש, תהיה למדיניות המשיבים שתהא תקפה באותה העת השלכה על עמדתם כאשר לבקשות אלו, והכול מבלי להביע בעת הזאת כל עמדה בעניינן של בקשות שטרם הוגשו, ואשר ייבחנו בהתאם לנסיבות הזמן והמקום.

[הדגשות לא במקור]

מן הכלל אל הפרט - בקשת של הגב' _____ מתרם

18. כאמור לעיל, מרשתכם ביקשה להעתיק את מרכז חייה לעזה. משכך, נמסרה לה ההצהרה שלעיל. נדגיש, כי דרישת החתימה על ההצהרה נועדה אך כדי להבטיח שההצהרה תגיעה, דרך הקישור הפלסטיני, ליעדה.

19. מבדיקתנו עולה, כי מרשתכם טרם חתמה על ההצהרה. יחד עם זאת, מאחר שהגב' מתרם מיוצגת כעת על-ידי משרדכם, איננו רואים עוד צורך בחתימה על ההצהרה ובטוחנו כי נבחרו למרשתכם את עמדת המפקד הצבאי, כפי שפורטה לעיל.

20. ככל שמרשתתכם אינה מבקשת להעתיק את מרכז חייה לעזה, הרי שעליה להגיש בקשה חדשה לביקור קצוב מועד בעזה. ככל שהבקשה תועבר לצד הישראלי, היא תיבחן בהתאם למדיניות ולנהלים בעת העברתה.

21. נודה לעדכון משרדנו בדבר החלטתה הסופית של מרשתתכם. נציין, כי במידה ומרשתתכם תעמוד על בקשתה המקורית, הרי, שמטבע הדברים, אין צורך בהגשת בקשה חדשה ומעברה יתואם בהתאם לבקשתכם. נודה להעברת המועד המבוקש למשרדנו פרק זמן סביר מראש.

בכרכה,

~~מתן סולומיט, סגן
ק' יענץ - מדור מרשם אוכלוסין
בטס היועץ המשפטי~~

לוט: הצהרה